

Gabriel Aresti

1975-2025

Gabriel Aresti creó caminos originales y fructíferos desde un punto de vista literario, además de crear nuevas formas de entender la identidad vasca. Fue pionero, y es base y referente indudable de la literatura vasca y el pensamiento moderno.

19.Jun - 20.Jun 2025

Cód. K03-25

Mod.:

Presencial

Edición

2025

Tipo de actividad

Curso de Verano

Fecha

19.Jun - 20.Jun 2025

Ubicación

Euskaltzaindia

Idiomas

Euskera

Validez académica

20 horas

DIRECCIÓN

Patxi Juaristi Larrinaga, UPV/EHU, Doctor en Sociología. Profesor en la Facultad de Ciencias Sociales y de la Información

Beatriz Zabalondo Loidi, GIZARTE ETA KOMUNIKAZIO ZIENTZIEN FAKULTATEA, UPV/EHU, Ikus-entzunezko Komunikazioa eta Publizitatea

Comité Organizador

Descripción

Han pasado 50 años desde que murió Gabriel Aresti; y con un significado especial por el medio siglo, la Cátedra Gabriel Aresti de la UPV/EHU y Euskaltzaindia han organizado este Curso de Verano con Gabriel Aresti y su obra como tema central.

Gabriel Aresti creó caminos originales y fructíferos desde un punto de vista literario, además de crear nuevas formas de entender la identidad vasca. Fue pionero, y es base y referente indudable de la literatura vasca y el pensamiento moderno. Cabe recordar que en 1953 terminó sus estudios de perito mercantil en la Escuela de Comercio Elcano, en la que actualmente está la Facultad de Economía y Empresa de la UPV/EHU, y a partir de 1957 fue miembro correspondiente de la Academia de la Lengua Vasca.

En la organización del curso han trabajado conjuntamente Euskaltzaindia y la Cátedra Gabriel Aresti de la UPV/EHU, y han colaborado la Diputación Foral de Vizcaya, la UPV/EHU y la Asociación Cultural Gabriel Aresti.

Objetivos

Entender mejor a Gabriel Aresti y la época en la que vivió, desde la década de los 50 a los 70.

Analizar el contexto sociocultural y económico-político en las que se desarrollaron las obras del escritor.

Reflexionar en torno a la obra de Gabriel Aresti.

Organiza

ehukultura

Colabora

Programa

19-06-2025

09:00 - 09:15	Erregistroa
09:15 - 09:30	Irekiera Instituzionala
09:30 - 09:45	Presentación por parte de la Dirección de la actividad
	Gabriel Aresti 1975-2025 Uda Ikastaroaren aurkezpena Patxi Juaristi Larrinaga UPV/EHU - Gabriel Aresti Katedraren Zuzendaria Beatriz Zabalondo Loidi UPV/EHU - Gabriel Aresti Katedraren idazkaria
09:45 - 10:30	“Gabriel Aresti, Bilbo eta modernitatea” Joseba Zulaika Irureta Antropologoa
10:45 - 11:15	“Estetika, politika eta kultura: Gabriel Aresti eta kulturgintzaren autonomiaren afera” Asier Amezaga Etxebarria UPV/EHU - UPV/EHUko irakaslea
11:15 - 11:45	“Gabriel Arestiren garaia: kultura, euskara, kultur mugimenduak...” Larraitx Ariznabarreta Garabieta Deustuko Unibertsitatea - Irakaslea
12:00 - 12:30	Pausa
12:30 - 13:00	“Harri murruei mailuka: idatziaren mugak eta heterodoxia Arestiren garaian” Amaia Elizalde Estenaga UPV/EHU - Mikel Laboa Katedraren zuzendaria eta UPV/EHUko irakaslea
13:00 - 13:30	“Informalismotik "movidara". Zelatutako artea” Ismael Manterola Ispizua UPV/EHU - Arte Ederren Fakultateko Dekanoa eta UPV/EHUko irakaslea
13:45 - 14:00	Síntesis

20-06-2025

09:00 - 09:45	“Nola irakurri Gabriel Aresti XXI. mendean” Kirmen Uribe Nueva Yorkeko unibertsitatea - Idazlea
10:00 - 11:00	“Arestiren Antipoesia: Perez y Lopez Marmolistas, Derio” Lourdes Otaegi Imaz UPV/EHU Alex Gurrutxaga Muxika UPV/EHU - UPV/EHUko irakaslea
11:15 - 11:45	Pausa

11:45 - 12:15	“Antzerkia Arestiren euskal modernitatea eraikitzeko baliabide kolektibo gisa” Idoia Gereñu Odriozola Irakaslea
12:15 - 12:45	“Ipuin triste, barregarri, garratz, lotsagarri, zahar eta itsusiak: Gabriel Arestiren narraziogintza” Mikel Ayerbe Sudupe UPV/EHU - UPV/EHUko irakaslea
13:00 - 13:15	Síntesis
13:15 - 13:30	Gabriel Aresti Katedrak euskal kulturari eta Gabriel Arestiri buruz egindako bideoaren emanaldia

Dirigido por:

Patxi Juaristi Larrinaga

UPV/EHU , Doctor en Sociología. Profesor en la Facultad de Ciencias Sociales y de la Información

Patxi Juaristi Larrinaga (Markina-Xemein, 1967) es Titular de Universidad del Departamento de Ciencia Política y de la Administración en la Facultad de Ciencias Sociales y de la Comunicación de la UPV/EHU. Licenciado en Sociología desde 1990, doctor en Sociología desde 1995 y profesor de la UPV/EHU desde 1993. En 1998 fue profesor visitante en la Universidad de Idaho (EEUU). Entre los años 2005 y 2009, fue Director de Universidades del Gobierno Vasco. Entre el 2011 y 2012 fue Coordinador del Master en Gobernanza y Estudios Políticos (2011-2012) y desde el 2015 es Secretario Académico del Máster en Políticas Lingüísticas y Planificación de la UPV/EHU. Desde 2009 hasta el 2016 ha sido miembro del Comité de Ética para la Investigación con Seres Humanos (CEISH) de la UPV/EHU. También es miembro de la Comisión de Calidad de la Escuela de Máster y Doctorado de la UPV/EHU (2016).

Beatriz Zabalondo Loidi

GIZARTE ETA KOMUNIKAZIO ZIENTZIEN FAKULTATEA, UPV/EHU, Ikus-entzunezko Komunikazioa eta Publizitatea

Doktore da (2014-12-3), Komunikazioan. Ikus-entzunezko euskal itzulpengintzaren inguruan egin du tesia, EHUn. 2011tik irakasle da EHUn; aurretik, zazpi urtez irakatsi zuen Mondragon Unibertsitatean. Unibertsitatean sartu baino lehen, euskal hedabideetan aritu zen lanean: 25 urtez, EITBrako ikus-entzunezko itzultzaile-egokitzaile gisa; telebistan, barne produkzioko serieetan, aktoreen hizkera zaintzen (Duplex, Martin, Goenkale...), eta prentsan, zuzentzaile (Euskaldunon Egunkaria, Berria). Urte horien fruitu dira ikus-entzunezko hizketa moldeei buruzko tesia eta hainbat argitalpen zientifiko, eta prentsarako estilo liburuak (Euskaldunon Egunkaria, Berria). Berria Taldeko Administrazio Kontseiluko kide da 2011ko ekainetik, eta presidentea, 2013ko ekainetik.

Profesorado

Asier Amezaga Etxebarria

Euskal Herriko Unibertsitatea

Iraskaslea Soziologia eta Gizarte Langintza Saila, Euskal Herriko Unibertsitatea Soziologian doktorea da. Inor ez delako profeta bere mendean. Gabriel Aresti egunean (Erein, 2018) eta Gabriel Aresti eta euskal kultura esparrua (1953-1975) (UEU, 2022) liburuak argitaratu ditu. Eremu digitalean ematen diren harremanen gaineko ikerketak egin ditu eta, zentzu zabalago batean, kultura berrikuntzarako azpiegituren inguruan. INNOKLab ikerketa taldeko kidea da, diseinuan oinarritutako ikerketa metodologiekin lan egiten du bertan.

Larraitx Ariznabarreta Garabieta

Center for Basque Studies

Larraitx Ariznabarreta (Bilbao 1968) graduated and obtained her Doctorate at the University of Deusto, Bilbao. She has taught at Boise State University and the University of Deusto (Basque Country, Europe). Her fields of research deal with the analysis of various expressions of Basque culture and its relations with power. She is the author of the books *Martin Ugalde: Cartografías de un discurso* (Ekin. Buenos Aires, 2015) and *Notes on Basque Culture: The aftermath of epics* (CLAEH, Montevideo, 2019). She is also the editor of several volumes. Her last articles include "Siete casas en Francia: balance revisado" [El mundo está en todas partes. El universo literario de Bernardo Atxaga (Anthropos, 2018)]; "Without exile who am I? Metaphors of Basque Exile and Discursive Traces of Subalternity" [National Identities at the Crossroads: Literature, Stage and Visual Media in the Iberian Peninsula (Francis Boutle, 2018)]; "Women Bertsolari's Presence in a Sort of History's Comeback" [Female Impr

Mikel Ayerbe Sudupe

MHLI. UPV/EHU

(Azpeitia, 1980). Literatur Teoria eta Literatura Konparatuan lizentziatu zen Bartzelonako Unibertsitatean (UB) eta Euskal Filologian Euskal Herriko Unibertsitatean. Egun, Euskal Herriko Unibertsitateko Hizkuntzalaritza eta Euskal Ikasketak sailean dihardu euskal literaturako eskolak ematen. Era berean, euskal literaturaren baitan sorkuntza prozesuen, idazketa bertsioen eta berridazketen bilakaeraren garrantzia aztertu du Euskal literatura kritika genetikoaren argitan: Aresti, Sarrionandia, Saizarbitoria eta Atxagaren idazlanen sorkuntza prozesua aztergai tesian (2016). Gerra Zibilaren eta egungo gatazka sozio-politikoaren inguruko ipuinak biltzen dituzten *Our Wars: Short Fiction on Basque Conflicts* (Center for Basque Studies, 2012) eta *Nuestras guerras: relatos sobre los conflictos vascos* (2014) apailatu ditu batetik; eta bestetik, Euskal Narratiba Garaikidea: Katalogo bat lanaren egilea ere bada.

Amaia Elizalde Estenaga

MHLI. UPV/EHU

(Donostia, 1988). Hispaniar Filologian (2011) eta Euskal Filologian (2012) lizentziatu zen Euskal Herriko Unibertsitatean (EHU/UPV) eta mugikortasun programen bitartez egonaldiak egin ditu Mexikoko UNAMen eta Pau-eko UPPAn. Bordeaux-Montaigne (UBM) unibertsitatean Master Recherche Études Basques gauzatu zuen (2013) eta egun doktoregaia da literaturaren alorrean. Ikerketa-proiektua kotutoretzan gauzatzen ari da EHU/UPV eta UMBrekin. Euskal literaturaren 50-60ko hamarkadetako berpizte eta berritze kulturalaren testuinguruan, Jon Mirande XX. mendeko euskal idazle madarikatu paristarra eta bere Haur besoetakoa (1970) eleberriaren analisia nahiz harrera ditu aztergai. Horretarako, 2014an EHUn "Tesiak Euskaraz egiteko Doktorego aurreko Ikertzaileak prestatzeko kontratazioa" jaso zuen.

Idoia Gereñu Odriozola

Ehu

Filosofian lizentziaduna (EHU) eta Giza Zientzietan doktorea (2016, Carlos III) Jarrai (1959-1968), euskal teatroaren abangoardiako ikur tesiari esker. XX. mendeko euskal antzerkia ikertzen du eta horren fruitu dira, besteak beste: Antzerki 75 urte ondoren (EtorOstoa, 2007); 'Gure antzerki idatzia 1936ko erbestealdian' (Hamaika Bide, 2012). 'Teatroaren mututzea XX. mendean' (Euskera, 2018); 'La supresión en el teatro vasco' (Peter Lang, 2020); 'Euskal teatro amateurren definitzeko erreferentzia historikoen bilakaerarekiko hurbilpen kritikoa' (Egan, 2021); 'Living Theatrearen Antigone Donostian izan zenekoa' (Egan, 2023); 'Salvatore Mitxelenaren Erri bat guruzbidean...' (UNED, 2023). EHAZEko koordinatzailea eta, EHUn eta UEUn irakaslea izana da. Gaur egun, GANBILA argitalpen-taldeko kidea, KATIUSKA antzerki taldeko zuzendaria eta Bigarren Hezkuntzan Filosofiako irakaslea da.

Alex Gurrutxaga Muxika

EHU

Alexander Gurrutxaga Muxika doktorea da Euskal Hizkuntzalaritza eta Filologian (2020), eta Euskal Herriko Unibertsitateko irakaslea 2016tik, Gasteizko Hezkuntza Fakultatean. Euskal Filologia eta Literatura Konparatua ikasi zituen, eta Xabier Leteren obrari buruzko tesiarekin doktoratu zen, Lourdes Otaegiren zuzendaritzapean. 2013-2021 bitartean Memoria Historikoa Literatura Iberiarretan ikerketa taldeko kide izan zen, eta egun Literatura Dokumentu Historiko Gisa izeneko ikertaldean dabil. Xabier Leteren, aberriaren poeta kantaria saiakeraren egilea da (2020, Euskadi Saria), eta Xabier Leteren lirika osoa argitaratu du Lourdes Otaegirekin (Poema eta abestia guztiak, 2022). Literatura Unibertsala (Batxilergoa I) (2016) testuliburuaren egileetako bat da, eta berriki Anjel Lertxundi: idazlea eta obra (2024) liburua koordinatu du Beatriz Zabalondorekin batera. Dibulgazio eremuan, literatura kritikari gisa kolaboratu du, hala hitzaldi-solasaldi formatuan nola artikulatuak argitaratuz (Berria, Erlea, Euskadi Irratia, etab.), eta Joana Otxoa de Alaiza pianistarekin batera Txori kantazale ikuskizuna eta disko-liburua sortu ditu (Eusko Ikaskuntza-Laboral Kutxa Saria 2020).

Patxi Juaristi Larrinaga

UPV/EHU , Doctor en Sociología. Profesor en la Facultad de Ciencias Sociales y de la Información

Patxi Juaristi Larrinaga (Markina-Xemein, 1967) es Titular de Universidad del Departamento de Ciencia Política y de la Administración en la Facultad de Ciencias Sociales y de la Comunicación de la UPV/EHU. Licenciado en Sociología desde 1990, doctor en Sociología desde 1995 y profesor de la UPV/EHU desde 1993. En 1998 fue profesor visitante en la Universidad de Idaho (EEUU). Entre los años 2005 y 2009, fue Director de Universidades del Gobierno Vasco. Entre el 2011 y 2012 fue Coordinador del Master en Gobernanza y Estudios Políticos (2011-2012) y desde el 2015 es Secretario Académico del Máster en Políticas Lingüísticas y Planificación de la UPV/EHU. Desde 2009 hasta el 2016 ha sido miembro del Comité de Ética para la Investigación con Seres Humanos (CEISH) de la UPV/EHU. También es miembro de la Comisión de Calidad de la Escuela de Máster y Doctorado de la UPV/EHU (2016).

(Zumaia, 1966). Arte Historian lizentziatu zen Valentziako Unibertsitatean eta doktoregoa EHU/UPVn gauzatu zuen Arte Historian. Egun EHU/UPVko Arte Ederren Fakultatean Artearen Historia irakasten dihardu. Egunkarian, Berrian eta Garaegunkariko Mugalari gehigarrian arte kritika idatzi du. Gure Artea 2006 (2006) eta Bilbea eta Hari askeak: euskal artearen bi bildumen arteko elkarrizketa (2014) izeneko erakusketak antolatu ditu. Bere agitalpenen artean daude, besteak beste, 2012an UPV/EHUko Argitalpen Zerbitzuaren eskutik kaleratutako Raemaekerseren Marrazkiak: Britainiar propaganda Espainian eta Euskal Herrian Lehen Mundu Gerran liburua eta Autonomía e ideología (2016) liburuko "Compromiso o especificidad del medio. Arte en el País Vasco en las últimas décadas del siglo XX" atala.

Lourdes Otaegi Imaz

UPV/EHU

Euskal Filologian lizentziatua (1982) eta Literatura arloan doktore (1992) Deustuko Unibertsitatean. Literatura Konparatuko postgradua egin zuen Bartzelonako Unibertsitatean. Euskal literaturan espezializatu da eta zenbait azterketa monografiko burutu ditu Bigarren Errepublikaren garaiko Euskal Pizkundeari buruz, eta bereziki Xabier Lizardi idazleari buruz. Literatura garaikideari buruzko Ikerketa Proiektuetan parte hartu du, eta azterlan horien emaitza zenbait artikulu zientifiko eta liburu-ataletan mamitu da. Euskaltzaindiaren urgazle da eta Literatura Ikerketa Batzordearen kide da 1998tik hona (idazkari, 2000-2008), Literatura Terminoen Hiztegia egitasmoa koordinatuz (2008). Irakaslea da Euskal Herriko Unibertsitateko Hizkuntzalaritza eta Euskal Ikasketak Sailean. Gisa berean, Baionako Master 1-en irakasten du (Univ. Michel de Montaigne Bordeaux III, Frantzia) eta UNED Unibertsitatearen Masterrean XIX. mendera arteko Euskal Literaturaren ikasketen arduradun da.

Kirmen Uribe

Kirmen Uribek lau nobela eta hiru poema-liburu idatzi ditu. Bere liburuak hogeitik gora hizkuntzatara daude itzuliak. Besteak beste, Espainiako Narratiba Saria, Kritika Saria, 111 Akademia edo Eusko Ikaskuntza Saria irabazi ditu, azken hau, "euskararen nazioarteko enbaxadore" izatearren. 2018an New Yorkeko Liburutegiaren idazketa beka prestigiotsua jaso zuen eta geroztik New Yorken bizi da, non New Yorkeko Unibertsitateko (NYU) idazketa kreatiboko masterrean irakasle den. Astero podcasta bidaltzen du bertatik Berria egunkarirako. 2025eko irailean, Asier Altunak Karmele filma estreinatuko du, Uriberen Elkarrekin esnatzeko ordua eleberrian oinarritua.

Beatriz Zabalondo Loidi

GIZARTE ETA KOMUNIKAZIO ZIENTZIEN FAKULTATEA, UPV/EHU, Ikus-entzunezko Komunikazioa eta Publizitatea

Doktore da (2014-12-3), Komunikazioan. Ikus-entzunezko euskal itzulpengintzaren inguruan egin du tesia, EHUn. 2011tik irakasle da EHUn; aurretik, zazpi urtez irakatsi zuen Mondragon Unibertsitatean. Unibertsitatean sartu baino lehen, euskal hedabideetan aritu zen lanean: 25 urtez, EITBrako ikus-entzunezko itzultzaile-egokitzaile gisa; telebistan, barne produkzioko serieetan, aktoreen hizkera zaintzen (Duplex, Martin, Goenkale...), eta prentsan, zuzentzaile (Euskaldunon Egunkaria, Berria). Urte horien fruitu dira ikus-entzunezko hizketa moldeei buruzko tesia eta hainbat argitalpen zientifiko, eta prentsarako estilo liburuak (Euskaldunon Egunkaria, Berria). Berria Taldeko Administrazio Kontseiluko kide da 2011ko ekainetik, eta presidentea, 2013ko ekainetik.

Joseba Zulaika Irureta

Joseba Zulaika es antropólogo y profesor emérito del Centro de Estudios Vascos de la Universidad de Nevada. Ha publicado etnografías de pescadores, cazadores, agricultores, artistas, soldados, así como de ETA. Ha escrito sobre el discurso del terrorismo y contraterrorismo, incluyendo su último libro sobre la guerra de drones (2020). Ha trabajado también en la renovación urbana de Bilbao; entre sus publicaciones se halla Vieja luna de Bilbao.

Precios matrícula

PRESENCIAL	HASTA 19-06-2025
Matrícula gratuita	0 EUR

Lugar

Euskaltzaindia

Plaza Nueva, 15. 48005 Bilbao.

Bizkaia